

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 12. Rok: 2019 Číslo: 7

Vzkriesený Ježiš nás pozýva k novému životu

Na konci pôstneho obdobia s nádejou očakávame príchod Veľkej noci. Počas pôstu sme sa viac ako inokedy zamýšľali nad jeho významom, spoznávali sme nielen vlastné slabosti a vlastnú hriechnosť, ale nachádzali sme aj odvahu a silu na začiatok nového a krajšieho života.

Tajomstvo Veľkej noci nás učí, kto je prameňom radosti človeka a kde je prameň tejto radosti pre celý svet. Aj pri našich dverách stojí zmŕtvychvstalý Ježiš a hovorí: „*Pokoj Vám! Ja som to.*“ Vieme ho prijať? Vieme mu otvoriť a pozvať ho ďalej? Vieme, čo mu povieme?

Zmŕtvychvstalý Kristus je zmyslom, krásou a nádejou celého ľudstva. Prijmime nanovo pravdu, že on sám nás zachraňuje

od smrti, oslobodzuje od hriechu, smútku, prázdnoty a izolácie. Prijmime do svojho srdca dar nového života vďaka víťazstvu Krista nad smrťou.

Nech nám toto víťazstvo prináša každodennú radosť a odhodlanie kráčať v našich životoch po ceste lásky, pokoja a milosrdenstva. Urobme spoločne všetko preto, aby sme sa po Veľkej noci nevrátili do obdobia pred pôstom, lebo pôst a Veľká noc nás mali nasmerovať na novú cestu života.

Prajeme všetkým nám, aby sme v tajomstve Veľkej noci našli odpovede na otázky života dneška i odpovede zajtrajška a nech nás Kristovo vzkriesenie naplní veľkou radosťou, bázňou a nádejou.

vaši duchovní otcovia

Veľký (strastný) týždeň (liturgicko-teologický pohľad)

Posledný týždeň pred Paschou je zasvätený spomienke na posledné dni pozemského života nášho Spasiteľa, jeho strasti, smrti a pochovania. A preto sa aj nazýva strastným. Taktiež tento týždeň nazývame Veľkým, pre tie všetky udalosti, ktoré sa počas týchto dní uskutočnili.

V prvých troch dňoch veľkého týždňa si Cirkev pripomína udalosti, ktoré majú veľmi blízky vzťah k strastiam Kristovým. Tieto udalosti sú s bázňou spomínané svätou Cirkvou v tie isté dni, v ktoré sa aj naozaj stali. Sú spomienkou na posledné prebývanie Ježiša Krista v Jeruzaleme.

Liturgicky a obsahovo sú prvé tri dni príbuzné Veľkému štyridsaťdňovému pôstu, konajú sa liturgie vopred posvätených darov, modlíme sa modlitbu sv. Efréma Sýrskeho a robíme veľké metánie. Zároveň sú to aj dni prípravy na utrpenie a vzkriesenie Ježiša Krista. Hlavnými témami sú eschatológia a pokánie.

Eschatológia preto, lebo Kristovým utrpením, smrťou a vzkriesením sa končí starý svet, starý vek a začína sa už nový poriadok, nový svet (ktorý sa definitívne naplní jeho druhým a slávnym príchodom).

Pokánie je duchovnou prípravou na prežívanie tajomstva nadchádzajúcich dní.

Vo Veľký štvrtok si Cirkev pripomína sled udalostí, ktoré sa stali v tento deň. V tento deň Ježiš umyl svojím učeníkom nohy, slávil paschálnu večeru so svojimi učeníkmi, ustanovil najsvätejšiu sviatosť Eucharistie, trpel v Getsemanskej záhrade a bol zradený Judášom.

V katedrálach sa schádzajú slúžiť liturgiu kňazi celej eparchie spolu so svojím biskupom. Táto liturgia sa považuje za osobitný prejav plnosti kňazskej moci v a vyjadrenie úzkeho spojenia medzi ním všetkými ostatnými kňazmi. Po modlitbe za ambónom, nasleduje obrad umývania nôh, počas ktorého biskup umýva dvanástim vybraným kňazom nohy, na znak Ježišovej pokory.

Počas tejto liturgie sa uskutočňuje aj posvätenie myra, ktoré sa používa pri vysluhovaní sviatosti myropomazania.

Vo večerných hodinách sa slúži liturgia sv. Bazila Veľkého s večierňou. Slúži sa na pamiatku poslednej večere, umytia nôh apoštolom a Judášovej zrady.

Toto je vlastne aj skutočný a pôvodný sviatok Najsvätejšej Eucharistie. Dať ješ svoje telo je znakom sebaobetovania a nesmiernej Božej lásky. Zároveň ješ niekoho telo a piť jeho krv znamená prijímať jeho moc, jeho vlastnosti – máme sa stať Kristovým telom a krvou, stať sa ním.

V noci z Veľkého štvrtku na Veľký piatok sa predpisuje utiereň s čítaniami evanjelií o Kristových strastiach.

Táto bohoslužba sa nazýva: „*Nasledovanie svätých a spasiteľných strastí Pána nášho Ježiša Krista*“ – ľudovo „*Strasti*“. Na tejto utierni sa číta dvanásť evanjeliových čítaní o Ježiša Krista. Medzi jednotlivými evanjeliami sú sedálne piesne. Evanjelia sú zoradené podľa udalostí Ježišových strastí.

Veľký piatok a celá jeho bohoslužba je zasvätená vzácnej spomienke na Spasiteľove strasti a jeho smrti na kríži. Cirkev odkrýva pred očami veriacich plnú knihu spasiteľných strastí Pánových, začínajúc od krvavého potu v Getsemanskej záhrade až po ukrižovanie na Golgote. Prenesúc nás myslou cez mnohé storočia, sv. Cirkev akoby priviedla veriacich k samej podnožke Kristovho kríža a robí veriacich

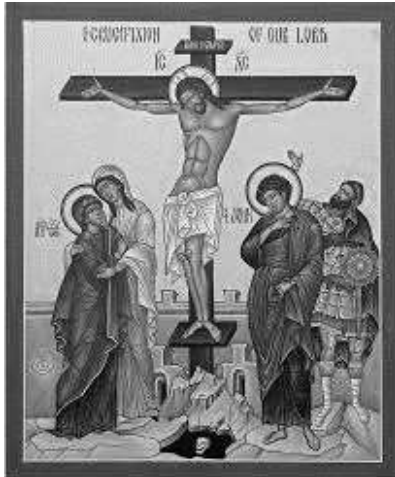
úctivými pozorovateľmi všetkých Spasiteľových mučení.

Tak ako slávenie Božskej liturgie je obrazom Golgotskej obety alebo spomienky na smrť Ježiša Krista, tak v samotný deň spomienky tohto celosvetového diela, neslávi sa Božská liturgia, ani Liturgia vopred posvätených darov, na znak hlbokého súcitu veriacich v tento deň.

Namiesto liturgie slávia sa Cárské časy – Hodinky umučenia (1.,3.,6.,9.), ktoré obsahujú žalmy, parameje, čítania z apoštola a evanjelia, tropáre a stichiry zaoberajúce sa smrťou Ježiša Krista na kríži.

Popoludní sa koná Veľká večiereň s uložením plaščenice do hrobu. Táto večerná bohoslužba na Veľký piatok má niekoľko zvláštnosti: číta sa tu apoštol a evanjelium o Kristovom odsúdení, umučení, smrti a pohrebe. Po sprievode s plaščenicou okolo chrámu a jej uložení do symbolického hrobu sa kňaz modlí predpísanú modlitbu Veľkého piatku.

V tento deň platí veľmi prísny pôst a aj pôst od eucharistie. Tak ako Ježiš na kríži pociťoval odlúčenie od otca a najhlbšie poníženie, tak sme aj my v tento deň odlúčeni od prijímania Ježišovho tela a krvi.

Prečo verím, že Kristus vstal zmŕtvych

(uvažovanie nad skutočnosťou prázdneho hrobu)

Mnohí ľudia si ešte aj dnes myslia, že príbeh o Kristovom vzkriesení je len jedna z mnohých legiend, podobne ako napr. grécka mytológia. Kristovo zmŕtvychvstanie však nie je plodom špekulácie či mystickej skúsenosti. Je to udalosť, ktorá isto presahuje dejiny, ale nastáva v určitom jej okamihu a zanecháva v nich nezmazateľnú stopu. Svetlo, ktoré oslnilo vojakov pri Kristovom hrobe, preniklo cez čas i priestor. To svetlo je totiž božské, prerazilo temnoty smrti a vnieslo do sveta Boží jas, žiaru Pravdy, Lásky a Dobra.

Veriaci človek si dobre uvedomuje, kresťanská viera nie je len súbor nejakých mravoučných pravidiel a etických princípov, ale stojí aj na historických skutočnostiach. Pokiaľ Ježiš nebol ukrižovaný za naše hriechy a nevstal z mŕtvych, kresťanská viera je úplne zbytočná a prázdna, lebo nemôže dať to, čo Ježiš sľuboval svojim nasledovníkom – odpustenie hriechov, vzkriesenie z mŕtvych a večný život.

Svätý apoštol Pavol to vyjadril nasledovne: „Ale ak nebol Kristus vzkriesený, potom je márne naše hlásanie a márna je aj vaša viera.“ (1 Kor 15, 14).

Všimnime si niektoré historické okolnosti, ktoré vplývajú na to, že veríme v skutočné vzkriesenie Ježiša Krista.

1. Ježiš Kristus sám pripravoval ľud na svoje vzkriesenie

Ježiš otvorene hovoril, čo sa mu má stať veľmi priamo a jasne: že má byť ukrižovaný a potom vzkriesený z mŕtvych: „Syn človeka musí mnoho trpieť, starší, veľkňazi a zákonníci ho zavrhnú, zabijú ho, ale on po troch dňoch vstane z mŕtvych.“ (Mk 8, 31)

Niektoré Kristove predpovede vzkriesenia sú aj veľmi nepriame a nejasné slová, pri ktorých je oveľa menšia pravdepodobnosť, že by boli jednoduchým vynálezom pomýlených Kristových učeníkov. Napríklad, dvaja odlišní svedkovia svedčia o Ježišovom výroku počas jeho života, že ak jeho nepriatelia zničia chrám (jeho tela), on ho znova postaví za tri dni (porov. Jn 2, 19, Mk 14, 58, Mt 26, 61). Tiež tajomne hovoril o „znamení Jonáša“ a o troch dňoch v lone zeme (Mt 12, 39 -40) Pozoruhodné je aj svedectvo Kristových žalobcov, ktorí tvrdili Pilátovi: „Pane, spomenuli sme si, že ten zvodca, ešte kým žil, povedal: „Po troch dňoch vstanem z mŕtvych.““ (Mt 27, 63)

2. Hrob bol na Veľkú noc prázdny

V Lukášovom evanjeliu čítame: „V prvý deň týždňa zavčas ráno prišli k hrobu (ženy) a priniesli voňavé oleje, čo si pripravili. Kameň našli od hrobu odvalený, vošli dnu, ale telo Pána Ježiša nenašli.“ (Lk 24, 1-3) Hrob je prázdny, mŕtve telo Ježiša Krista sa nedalo nájsť. Ako je to možné? Existujú štyri možné vysvetlenia:

a) Telo ukradli jeho nepriatelia.

Pokiaľ to spravili (a oni nikdy netvrdili, že to spravili), určite by to telo ukázali, aby zabránili úspešnému šíreniu kresťanskej viery presne v tom meste, kde došlo k ukrižovaniu. Ale oni ho ani raz nedokázali ukázať.

b) Telo ukradli jeho priatelia.

Táto klebeta sa objavila ako prvá. Je však pravdepodobná? Dokázali ustráchaní apoštoli premôcť strážu pri hrobe? A čo je dôležitejšie, začali by kázať s tak mocnou autoritou, že Ježiš bol vzkriesený, hoci by vedeli, že nebol? Riskovali by svoje životy a prijali by palicovanie za niečo, o čom vedeli, že je podvrh, klam, podvod?

c) Ježiš nebol v hrobe mŕtvy, ale v čase uloženia do hrobu bol len v bezvedomí. Čo to znamená? Že keď sa Kristus prebral, odvalil kameň, premohol vojakov a po niekoľkých stretnutiach so svojimi učeníkmi, počas ktorých ich

presvedčil, že bol vzkriesený z mŕtvych, odišiel do histórie. Toto sa dokonca ani Ježišovi nepriatelia nepokúšali tvrdiť. A nakoniec, kameň nemohol byť zvnútra odvalený jediným mužom, ktorý mal navyše prebodnutý bok a strávil šesť hodín pribitý na kríži.

d) Boh vzkriesil Ježiša z mŕtvych. Toto je to, čo povedal, že sa stane. Je to to, o čom tvrdili učeníci, že sa stalo. Je to jedna z najkrajších skutočností našej viery.

3. V jednom okamihu sa z ustráchaných a beznádejných učeníkov stávajú odvážni svedkovia Kristovho vzkriesenia

Tí istí učeníci, ktorí sa rozprchli, ktorí zradili Krista, sa po jeho vzkriesení stávajú odvážnymi, horlivými a presvedčivými svedkami pravdy o Kristovom vzkriesení. Oni sami túto zmenu vysvetľovali tým, že videli vzkrieseného Krista a dostali moc byť jeho svedkami (porov. Sk 2, 32). Mnohí odporcovia tohto argumentu tvrdia, že táto premena u apoštolov bola dielom halucinácií. Toto tvrdenie je veľmi problematické. Učeníci neboli ľahkoverní, boli fyzicky veľmi zdatní a taktiež to tvrdohlaví skeptici ako pred vzkriesením, tak aj po ňom (porov. Mk 9, 32, Lk 24, 11, Jn 20, 8–9, 25).

4. Svätý apoštol Pavol tvrdí, že Kristus sa zjavil nie iba jemu

Apoštol Pavol píše Korinťanom, že nielen on videl vzkrieseného Krista, ale aj ďalších 500 bratov: „Potom sa zjavil viac ako päťsto bratom naraz; väčšina z nich žije doteraz, niektorí už zosnuli.“ (1 Kor, 15, 6) Keď apoštol píše tieto slová, mnohí z týchto svedkov boli ešte nažive. Je to veľmi dôležitý fakt, keďže Korinťania boli ako národ k takýmto tvrdeniam veľmi skeptickí, a v čase, keď mnoho svedkov ešte stále žilo, by apoštol veľmi riskoval

s takýmto verejným prehlásením, ak by to nebola pravda.

5. Prvotná Cirkev svojou existenciou a životom svedčila o Kristovom vzkriesení

Prvotná Cirkev rástla vďaka moci svedectva, že Ježiš bol vzkriesený z mŕtvych a že Boh ho vďaka tomu učinil Pánom a aj Mesiášom (porov. Sk 2, 36). Toto svedectvo Cirkvi bolo pevne zakorenené vo víťazstve Ježiša Krista nad smrťou. To je tá správa, ktorá sa šírila a šíri po celom svete.

6. Obrátenie sv. apoštola Pavla

Samotné obrátenie apoštola Pavla a jeho svedectvo nasvedčujú pravde vzkriesenia. V liste Galaťanom píše: „Bratia, pripomínam vám, že evanjelium, ktoré som vám ja hlásal, nemá ľudský pôvod, lebo ja som ho neprijal, ani som sa ho nenaučil od človeka, ale zo zjavenia Ježiša Krista.“ (Gal 1, 11-12) Ďalej tvrdí, že pred jeho

zážitkom na ceste do Damasku, kde videl vzkrieseného Ježiša, násilne prenasledoval kresťanskú vieru a učeníkov, no neskôr, na úžas a prekvapenie

všetkých, riskuje svoj život pre evanjelium (porov. Sk 9, 20-25). Túto zmenu v svojom živote vysvetľuje nasledovne: „Všetci sme padli na zem a ja som počul hlas, ktorý mi po hebrejsky hovoril: „Šavol, Šavol, prečo ma prenasleduješ? Ťažko ti proti ostňu sa vzpierať.“ Ja som sa spýtal: „Kto si, Pane?“ A Pán povedal: „Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ. Ale vstaň a stoj na nohách; lebo som sa ti na to zjavil, aby som ťa ustanovil za služobníka a svedka toho, čo si videl, i toho, čo ti ešte zjavím.“ (Sk 26, 14-16)

Liturgický program

Liturgický program na Strastný týždeň

Pondelok 15.04.	Svätý a veľký pondelok	17.30 Veľkopôstny moleben 18:00 sv. liturgia - VPD (slov.) † <i>Ján, Mária</i>
Utorok 16.04.	Svätý a veľký utorok	17.30 Veľkopôstny moleben 18:00 sv. liturgia - VPD (slov.) † <i>Mária, Ján, Júlia...</i>
Streda 17.04.	Svätá a veľká streda	17.30 Moleben k P.P. Gojdičovi 18:00 sv. liturgia - VPD (slov.) * <i>Marián, Oľga...</i>
Štvrtok 18.04.	Svätý a veľký štvrtok	17:00 sv. liturgia (slov.) * <i>za farnosť</i> (Lit. sv. Bazila Veľkého s večierňou) 18:30 Utieren s čítaniami strastí
Piatok 19.04.	Svätý a veľký piatok prikázaný sviatok prísny pôst deň pracovného pokoja zbierka: Boží hrob	07:30 Kráľovské hodinky (slov.) 11:00 Ekumenický pašiový sprievod s krížom 15:00 Večiereň s uložením plaščenice (slov.) 16:00 Adorácia a celonočná stráž pri Božom hrobe
Sobota 20.04.	Svätá a veľká sobota	08:00 Jeruzalemská utieren (slov.) 17:00 sv. liturgia (slov.) * <i>za farnosť</i> (Lit. sv. Bazila Veľkého s večierňou)
Nedeľa 21.04.	Svätá a veľká nedeľa Paschy — Svetlé Kristovo vzkriesenie prikázaný sviatok mirovanie	05:00 Utieren vzkriesenia (csl.) 06:00 požehnanie jedál (csl.) 06:30 sv. liturgia (csl.) * <i>za farnosť</i> 08:30 požehnanie jedál (slov.) 09:00 sv. liturgia (csl.) * <i>za farnosť</i> 11:00 sv. liturgia (slov.) * <i>za farnosť</i> 12.15 Veľkonočná Večiereň (slov.)

Liturgický program

Liturgický program na Svetlý týždeň

Pondelok 22.04.	Svetlý pondelok prikázaný sviatok deň pracovného pokoja	07:30 sv. lit. (slov.) * za farnosť 09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť 11:00 sv. lit. (slov.) * Eva, Dávid, Anna 17:15 Veľkonočná večiereň (slov.) 18:00 sv. lit. (slov.) * Juraj s rod.
Utorok 23.04.	Svetlý utorok Sv. veľkomočeník Juraj	08:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť 18:00 sv. lit. (slov.) * za farnosť
Streda 24.04.	Svetlá streda	06:30 sv. lit. (csl.) † Ján, Zuzana, Ján, Anna 18:00 sv. lit. (slov.) * Pavol
Štvrtok 25.04.	Svetlý štvrtok	06:30 sv. lit. (csl.) † Ján 18:00 sv. lit. (slov.) † Jozef, Mária, Jozef
Piatok 26.04.	Svetlý piatok voľnica	06:30 sv. lit. (csl.) † Emil 18:00 sv. lit. (slov.) * Milan, Lukáš, Marek, Anna
Sobota 27.04.	Svetlá sobota	06:30 sv. lit. (csl.) * Ivan, Norbert, Denis... 17:00 Veľká večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) † Anna
Nedeľa 28.04.	2. nedeľa po Pasche – o Tomášovi	07:30 sv. lit. (slov.) * Dávid, Eva, Anna 09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť 11:00 sv. lit. (slov.) * Daniela, Veronika, Matej 17:15 Veľkonočná večiereň (slov.) 18:00 sv. lit. (slov.) * Jaroslava

Nedeľa Paschy

(liturgicko-teologický pohľad)

Pascha – zmŕtvychvstanie Ježiša Krista je najstarší, najväčší a najradostnejší sviatok liturgického roku. V liturgických knihách môžeme nájsť aj ďalšie pomenovania pre tento sviatok: Svätá a Veľká nedeľa Paschy, Svätá Pascha, Deň svätej Paschy, Svetlé Kristovo vzkriesenie.

Pre prvých kresťanov sa Pascha stala symbolom prechodu Ježiša Krista zo života do smrti a zo smrti do života. Vznikli však dohady, kedy sláviť sviatok Paschy v kresťanských spoločenstvách. Stávalo sa totiž to, že niektoré kresťanské spoločenstvá slávili kresťanskú Paschu spoločne so židovskou Veľkou nocou.

Až 1. Nicejský snem (325) vydal ohľadom slávenia Paschy tieto nariadenia:

1. Sviatok Veľkej noci sa má sláviť v nedeľu, ktorá nasleduje po splne mesiaca po jarnej rovníkosti.
2. Môže pripadnúť na jednu z nediel medzi 22. marcom a 25. aprílom. Ani skôr a ani neskôr sa nesmie sláviť sviatok Veľkej noci.
3. Ak by na ten istý deň pripadla židovská Veľká noc, kresťanská Veľká noc sa prenáša na ďalšiu nedeľu.

Bohoslužby v tento deň sa majú začínať polnočnicou. Počas nej sa má prenášať plaščenica z hrobu na prestol. Deje sa to nenápadne, skoro potichu, skoro úplne za tmy (väčšinou všetky svetlá v chráme sú zhasnuté), akoby nebadane – Kristus vstal nebadane, nikto to nevidel, len anjeli boli svedkami.

Pristavme sa ešte pri plaščenici. Plaščenica je obdĺžnikové plátno s vyobrazením Ježiša Krista v hrobe alebo je na nej znázornená celá scéna jeho sňatia z kríža a uloženia do hrobu. Okolo tohto vyobrazenia je napísaný tropár Veľkého piatku *Ctihodný Jozef...* Plaščenica symbolizuje plátno, do ktorého bolo zavinuté telo Ježiša Krista.

Počas prvých storočí kresťania v Jeruzaleme uctievali svätý Kríž, ktorý našla sv. Helena. Na Veľký piatok vyšli na Golgotu, biskup držal pred sebou Kríž, veriaci ho uctievali bozkom, hlbokou poklonou a odchádzali. Zvyk uctievania svätého Kríža prešiel neskôr z Jeruzalema aj do Byzantskej cirkvi.

V 16. storočí sa udomácňuje zvyk niesť plaščenicu s vyobrazením scény ukladania do hrobu počas vchodu s Evanjeliom po veľkom chválospeve na

Veľkú sobotu. V tom istom storočí dostáva plátno s ikonou Ježiša Krista definitívne názov plaščenica.

Bohoslužobné poriadky do 16. storočia nehovoria nič o obrade ukladania plaščenice do hrobu. Tento zvyk sa udomácnil až v 16. storočí. Počas 17.-18. storočia už celá Východná cirkev prijala obrad ukladania plaščenice do hrobu.

Utieraň vzkriesenia sa začína zvyčajne o polnoci alebo v skorých ranných hodinách. Začína sa sprievodom okolo chrámu a po ukončení sprievodu,

pred zatvorenými chrámovými dverami, sa začína samotná utieraň. Po úvodnom zvolaní sa spieva tropár vzkriesenia *Kristus slávne vstal*

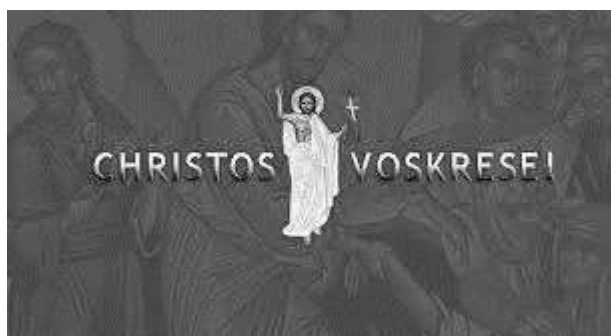
zmŕtvych... aj s príslušnými veršami. Po týchto spevoch kňaz svätým krížom otvára chrámové dvere, čo symbolizuje víťazstvo Ježiša Krista nad smrťou a podsvetím, ale najmä skutočnosť, že svojím zmŕtvychvstaním otvoril človeku dvere do raja. Veľkonočný kánon je dielom sv. Jána z Damasku. Po kánone nasledujú veľkonočné slohy s veršami, počas ktorých sa uctievajú božkom svätý kríž a Evanjeliár. Utieraň sa završuje veľkým prepustením, s trojitým veľkonočným pozdravom a s krížom.

Na liturgii sv. Jána Zlatoústeho sa číta evanjelium v rôznych jazykoch, čo nám pripomína, že evanjelium, ako radostná zvesť, má byť ohlasované všetkým národom.

Charakteristickým obradom Veľkonočnej nedele je **posvätenie veľkonočných pokrmov**. Tieto pokrmy sú znakom Božej dobroty i štedrosti a tiež zdôraznením toho, že radostná hostina, ktorá bude nasledovať, nie je mimo cirkvi, ale týka sa cirkvi. Táto slávnosť nad slávnosťou je taká veľká, že sa

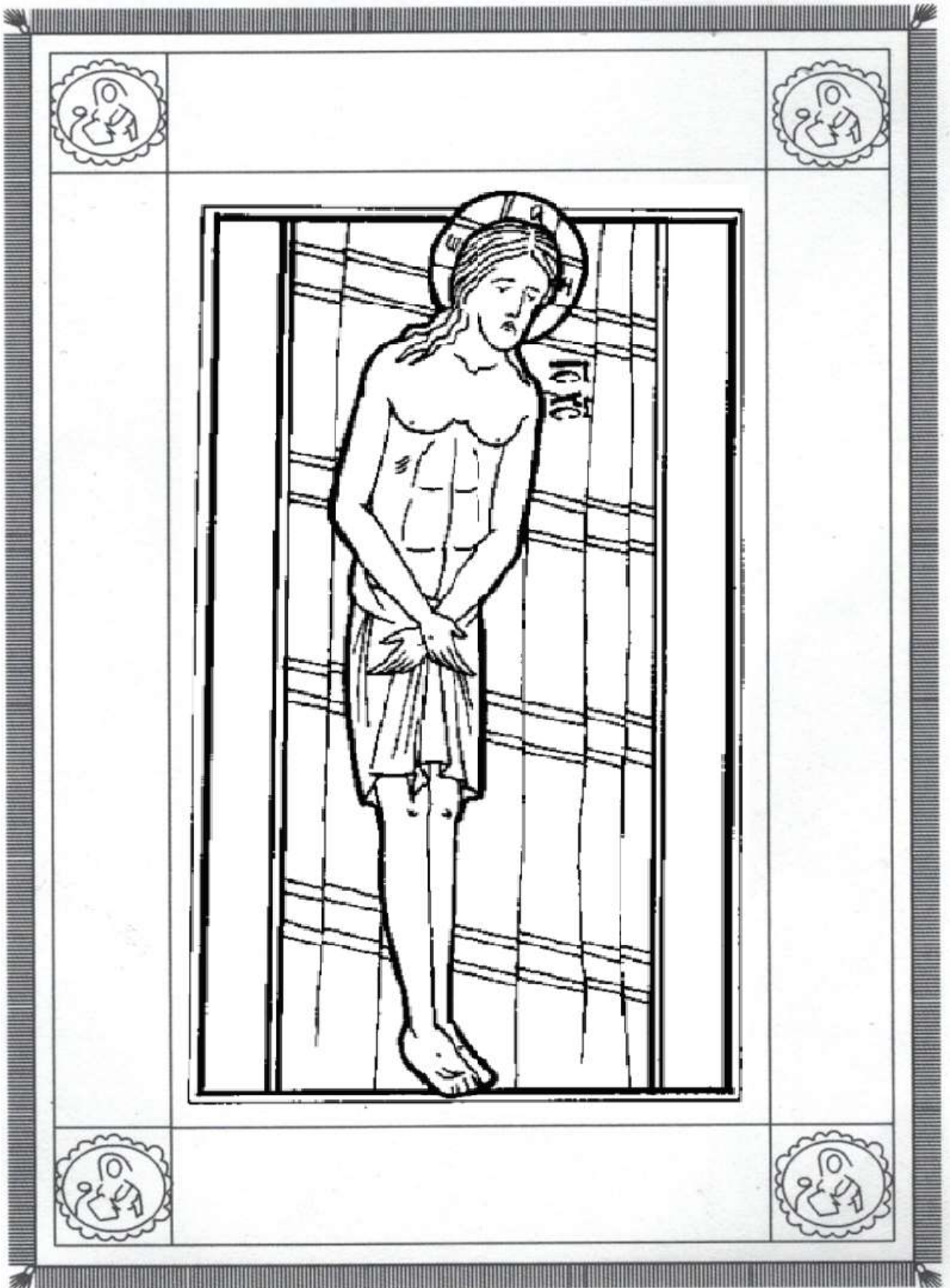
pripravujú aj osobitné pokrmy. Farebné vajcia nám majú pripomínať, že nič nie je a nemôže byť obyčajné v tento deň.

Preto ani vajcia nie sú obyčajné, ale farebné a zdobené. Ani chlieb sa neje obyčajný, ale pripravuje sa svetlý sladký koláč (nazývaný ľudovo pascha). Ani syr nie je len z čistého mlieka, ale pridávajú sa do neho aj žĺtka z vajec (hrudka alebo syrec). Okrem toho sa posväcujú mäsité pokrmy (šunka), ktoré ľudia mohli okúsiť po vyše 40 dňoch až na Paschu. Mäso je zároveň pripomenutím baránka, ktorého zabíjali Židia v predvečer starozákonnej Paschy a ktorý bol predobrazom Krista - Baránka zabitého za celý svet.

Plaščenica

(skompletizuj a vymaluj si plaščenicu)

Odznelo na náboženstve a v chráme

(zopár breptov a skomolenín)

* **Za vlády koho Ježiš trpel? Za vlády piráta (Piláta).** ☺

* **Ako sa volala hora, kde Pán Ježiš zomrel? Himaláje.** ☺

* **Čo sa stalo s Ježišom po tom, čo ho pochovali? Zomrel.** ☺

* **Kto opísal život a učenie Ježiša Krista? Boli to štyria evanjelici.** ☺

* **V koľkých bohov veríme? Veríme v troch bohov.** ☺

* **Čo sa stalo s Ježišom po tom, čo ho pochovali? Zomrel.** ☺

* **Ako sa volali synovia Adama a Evy? Kain a Kábel (Ábel).** ☺

* **Kde odvedli Ježiša na výsluch? Ježiša odvedli k Ananásovi (Annášovi).**

* **Aké hriechy poznáš? Pýcha, lakomstvo, svinstvo (smilstvo)...** ☺

* Na prosby čestných **nemeckých (nebeských)** mocností... ☺

* Svjatyj Bože, Svjatyj Kripkij, Svjatyj Bezsmertnyj, **pobili še (pomiluj nas).** ☺

* Teba Bože **ľutujem** a svoje **hriechy milujem...** (*Teba Bože milujem a svoje hriechy ľutujem...*) ☺

* Pane Ježišu Kriste, **Synu hriešny,** zmiluj sa nado mnou **Božím** (*Pane Ježišu Kriste, Synu Boží, zmiluj sa nado mnou hriešnym*). ☺

* **A zosnulých v hrobach živo varoval.** (*A zosnulým v hrobach život daroval*). ☺

* Mladé levy **lezú (revú)** po koristi... ☺

* Odložme všetky **švédske (svetské)** starosti... ☺

* Moja **Dáša** dúfa v Pána (*duša*)... ☺

FARSKÉ ZVESTI

Informačno-formačný časopis farnosti Zosnutia Presvätej Bohorodičky v Humennom
Dobrovoľný príspevok (tlač 1ks = 0,20 €)

IBAN farnosti: SK3009000000000086909038

Pre vnútornú potrebu vydáva: Gréckokatolícka cirkev, farnosť Humenné.

Texty článkov neprešli gramatickou úpravou.

Zodpovední za vydanie: **o. Miroslav Il'ko, o. Pavol Dancák ml.**